

אָבֵל עוֹד סוֹד יֵשׁ בוֹ, יֵצֵא בְּגָפוֹ - כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (משלי ט) עַל גְּפֵי מִרְמֵי קָרַת. מֵה לְשֵׁם עֲלוּי וְהִתְעַלּוֹת, אַף כָּאֵן עֲלוּי וְהִתְעַלּוֹת. מְקוֹם שְׂבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹלִים, אֶפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד שָׁם. וּמִשׁוּם כֵּן, כִּיּוֹן שֶׁשָּׁב בְּתְּשׁוּבָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְדַאי מִיָּד.

שְׁנֵינוּ, אֵינן דְּבַר בְּעוֹלָם שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְאֵת הַכֹּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל וְדַאי. וְאִם שָׁב בְּתְּשׁוּבָה, הָרִי מִזְמַן כְּנִגְדוֹ אֶרֶץ חַיִּים. וְאֵף עַל גֵּב שְׂפָגָם מֵה שְׂפָגָם - הַכֹּל נִתְקַן וְהַכֹּל חוֹזֵר עַל תְּקוּנוֹ, שְׁהָרִי אֶפְלוּ בְּמֵה שְׂיֵשׁ בוֹ שְׂבֻעָה, (לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בוֹ כִּי ה' צְבָאוֹת יֵעָץ וּמִי יִפֵּר. וְהוּ סוֹד סִתּוּם. וְעוֹד, כֹּאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׂבַּע שְׂבֻעָה, לֹא נִשְׂבַּע אֶלָּא אִם לֹא יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, שְׁהָרִי אֵינן דְּבַר שְׁעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְעַל הַכֹּל מְכַפֵּר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֹּאֲשֶׁר עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל, שְׂכַתוֹב חֵי אֲנִי נֶאֱמַר ה' כִּי אִם יִהְיֶה כְּנִיחוֹ וְגו'. וְכַתּוּב כְּתוּב אֵת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'. וְאֶחָד שֶׁשָּׁב בְּתְּשׁוּבָה כְּתוּב, וּבְנֵי יְכַנְיָה אָסַר בְּנֵי וְגו'. מִכָּאֵן שֶׁתְּשׁוּבָה מְשַׁבֵּרֶת כְּמֵה גְּזֵרַת וְדִינִים וְכְמֵה שְׁלֵשְׁלוֹת בְּרוּזָל, וְאֵינן מִי שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַתְּשׁוּבָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה טו) וְיֵצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי לֹא כְּתוּב, אֶלָּא הַפּוֹשְׁעִים בִּי. שְׁלֹא רוֹצִים לְשׁוּב וּלְהַתְּנַחֵם עַל מֵה שֶׁעָשׂוּ. אָבֵל כִּיּוֹן שֶׁהַתְּנַחֵמוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתָם.

כִּיּוֹן הָאָדָם הַזֶּה, אַף עַל גֵּב שֶׁפָּשַׁע בוֹ וּפְגָם בְּמִקּוֹם שְׁלֹא צָרִיךְ וְשָׁב לְפָנָיו - מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְחָס עָלָיו, שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹא רַחֲמִים, וּמִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל כָּל מַעֲשָׂיו, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קמ"ה)

בִּיה, יֵצֵא בְּגָפוֹ, כְּמֵה דֹאֵת אָמַר, (משלי ט) עַל גְּפֵי מִרְמֵי קָרַת, מֵה לְהִתָּם עֲלוּיָא וּסְלִיקוּ, אוֹף הִכָּא עֲלוּיָא וּסְלִיקוּ, אֶתֶר דְּמִרְיָהוֹן דְּתִיּוּבְתָא סְלִיקוּן, אֶפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יְכַלִּין לְמִיקָם תַּמָּן. וּבְגִין כֵּן כִּיּוֹן דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא, קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל לִיה וְדַאי מִיָּד.

הַתִּיּוֹן, לִית מְלָה בְּעֵלְמָא דְקִיּוּמָא קָמִי תְּשׁוּבָה, וְלִכְלָא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל וְדַאי.

וְאִי תַב בְּתִיּוּבְתָא הָא אֲזַדְמֵן לְקַבְלִיה אֶרֶץ חַיִּים, וְאֵף עַל גֵּב דְּפָגִים מֵה דְּפָגִים, כְּלָא אֲתַתְקַן, וְכְלָא אֲתַהֲדֵר עַל תְּקוּנִיה, דְּהָא אֶפְלוּ בְּמֵה דֹאֵת בִּיה אוּמָאָה, (קָמִי קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא קָרִי בִּיה כִּי יְיָ צְבָאוֹת יֵעָץ וּמִי יִפֵּר דֹּא אִיהוּ דֹּא סְתִימָא. וְתוּ כִּד קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אוּמִי אוּמָאָה לֹא אוּמִי אֶלָּא אִם לֹא יַעֲבִיד תִּיּוּבְתָא דְהָא לִית שְׁתַּנְקָא דְקִיּוּמָא קָמִי תִיּוּבְתָא וְעַל כֵּלָּא מְכַפֵּר קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא כִּד עֲבַדִּין תִּיּוּבְתָא שְׁלֵמָתָא)

קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל, דְּכַתִּיב, (ירמיה כב) חֵי אֲנִי נֶאֱמַר יְיָ כִּי אִם יִהְיֶה כְּנִיחוֹ וְגו'. וְכַתִּיב (ירמיה כב) כְּתוּב אֵת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'. וּבְתַר דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא כְּתִיב, (דברי הימים א ג) וּבְנֵי יְכַנְיָה אָסַר בְּנֵי וְגו', מִכָּאֵן דְּתְּשׁוּבָה מְתַבֵּר כְּמֵה גְּזֵרִין וְדִינִין, וְכְמֵה שְׁלֵשְׁלוֹת דְּפְרוּזָלָא, וְלִית מֵאֵן דְּקִיּוּמָא קָמִי דְּתִיּוּבְתָא.

וְעַל דֹּא כְּתִיב, (ישעיה טו) וְיֵצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי, לֹא כְּתִיב, אֶלָּא הַפּוֹשְׁעִים בִּי, דְּלֹא בְּעָאן לְאֲתָבָא, וְלֹא תִנְחַמָּא עַל מֵה דְּעָבְדוּ. אָבֵל כִּיּוֹן דֹּא תִנְחַמוּ, הָא מְקַבֵּל לוֹן קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא.

בְּגִין כֵּן, בִּר נֵשׁ דֹּא, אַף עַל גֵּב דְּפָשַׁע בִּיה, וּפָגִים בְּאֲתָרָא דְלֹא אֲצִטְרִיךְ, וְתַב לְקָמִיה, מְקַבֵּל לִיה, וְחָס עָלֵיה, דְּהָא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא (ד' ק"ו ע"ב) מְלֹא רַחֲמִין אִיהוּ, וְאֲתַמְלִי רַחֲמִים עַל כָּל עוֹבְדוּי, כְּמֵה דֹאֵת אָמַר (תהלים קמ"ה) וְרַחֲמִיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אֶפְלוּ עַל בְּעִירִי